

Prezentující: Městský úřad Hodonín
Facilitátor: Bc. Markéta Vychodilová

Město Hodonín je obcí s rozšířenou působností (dále „ORP“) pro 18 spádových obcí, počet obyvatel v ORP je cca 61 000, z toho je přibližně 24 800 občanů Hodonína. Stejně jako jiná města a obce se i Hodonín potýká s problematikou sociálně nepřizpůsobivých osob, nezaměstnaností a dalšími patologickými jevy, které s sebou přináší zadluženost, závislost na návykových látkách, ztrátu bydlení apod. V posledních měsících zaměřujeme terénní sociální práci právě na osoby bez domova, kterým sociální pracovníci pomáhají začlenit se zpět do společnosti, a tuto pozici si dlouhodobě udržet. Problém bezdomovectví je v našem městě stále viditelnější, občané osoby bez domova potkávají na nádražích, v parcích, veřejných prostranstvích, u obchodních domů a dalších místech ve městě. Díky pravidelně prováděným depistážím jsme schopni kvantifikovat počty osob bez přístřeší. Dle našich informací se na území města Hodonína nachází kolem 90 osob bez domova (zjevné bezdomovectví), z toho je cca 20 žen a 70 mužů. Ne všichni chtějí spolupracovat se sociálním pracovníkem, ačkoliv je pravdou, že stále více osob získává k našim sociálním pracovníkům důvěru a sami přicházejí se žádostí o pomoc.

Příprava na sociální šetření

Drobné pomůcky
(bloček s tužkou, baterka, taštička a reflexní páska)

Při vytipování míst, kde se osoby bez přístřeší zdržují, spolupracujeme s městskou policií, oddělením odpadového hospodářství a zeleně Městského úřadu Hodonín, Oblastní charitou Hodonín – noclehárnou a denním centrem, starosty spádových obcí a s občany města, kteří nás na místa, kde se lidé bez domova nachází, upozorní. Tato spolupráce při vyhledávání potenciálních klientů tvoří zhruba 30 % z celkové depistážní činnosti sociálních pracovníků našeho úřadu. Většinou, tedy ze 70 %, probíhá depistáž pouze za přítomnosti samotných pracovníků úřadu, kteří napoprvé vstupují

ve dvojici do míst, kde klienti žijí. **V první řadě dbáme na bezpečí sociálních pracovníků** – používají ochranné pomůcky (rukavice, návleky, dezinfekční prostředky), jsou očkováni proti žloutence, sociální šetření u zcela nových (potenciálních) klientů provádí vždy ve dvojicích, při zvlášť složitém šetření, kde je obava z napadení sociálního pracovníka, využíváme asistence městské policie. Sociální pracovníci, kteří byli přijati v rámci projektu Systémová podpora sociální práce v obcích, absolvovali kurz sebeobrany pro úředníky, kde se naučili, jak se bránit při různém napadení, nosí s sebou také pomůcky pro sebeochranu, např. pepřový sprej a z vlastní zkušenosti mají s sebou také pamlsky pro psy. Sociální pracovníci mají k dispozici **služební automobil**, který slouží pouze pro jejich potřebu, je tedy okamžitě

k dispozici, a mají tak přístup do většiny míst správného území a mohou s sebou vozit materiální zabezpečení (oblečení, ochranné pomůcky, „terénní tašku“, která obsahuje mimo jiné potřebné formuláře a drobné pomůcky pro osoby bez domova, např. bloček s tužkou, malou baterku, taštičku na krk).

První sociální šetření – realizace sociálního šetření

Sociální šetření u osob bez přístřeší probíhá v přirozeném prostředí klienta, tedy v terénu. Sociální pracovníci se snaží o **navázání vztahu důvěry**, a to oslovením klienta, představením se, nabídkou pomoci. Pokud klient nemá zájem, dochází i přesto k pravidelnému navštěvování ze strany sociálních pracovníků. Ze zkušenosti víme, že klient si na jejich zájem zvykne a např. po půl roce začne spolupracovat. V případě, že **klient má zájem o spolupráci**, je nabídnuto sociální poradenství, probíhá motivační rozhovor – plány do budoucna, zda mu situace vyhovuje, navrhuje jiné možnosti, jak může sociální pracovník pomoci atd.

Místo, kde osoba bez domova přebývá, **dokumentujeme** – pořizujeme fotografie se souhlasem klienta. Samotného klienta nikdy nefotografujeme, ani s jeho souhlasem.

V případě, že na místě nalezneme nepořádek (odpadky), domluvíme se s klientem na spolupráci – úklid prostředí provádí klient, sociální pracovník mu předává pytle, které po naplnění odváží místní technické služby.

Místo při první návštěvě

Místo po úklidu

Vyhodnocení - vytvoření zakázky klienta a její plnění

Budování důvěry u klientů probíhá tak, že sociální pracovník má o klienta neustálý zájem (i o nespolupracujícího klienta). Důvěru klienta získává sociální pracovník jednotlivými kroky, které vedou k plnění jeho zakázky. Klientům nabízí drobnou pomoc – baterka s reflexním páskem, deníček pro zapisování návštěv, malá taštička pro uložení těchto věcí, oblečení, pamlsky pro jejich psy apod. Motivací ke spolupráci je u klientů také zkušenost jiných klientů, jejich přátel (na úřad přichází klienti, kteří chtějí pomoc od konkrétního sociálního pracovníka, protože jejich známým, kamarádům tento sociální pracovník pomohl). Úspěchem a určitě i důkazem navázání důvěry je, že se klient začne zajímat, proč sociální pracovník nepřišel, že ho čekal nebo ho sám vyhledá.